

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	25 TACHWEDD 2019
PWNC:	MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW, CHWARTER 2, 2019/20
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD ROBIN WYN WILLIAMS
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD:	CLAIRE KLIMASZEWSKI
RHIF FFÔN:	01248 751865
E-BOST:	CLAIREKLIMASZEWSKI@YNYSMON.GOV.UK
AELODAU LLEOL:	Amherthnasol

A - Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

1. Ym mis Chwefror 2019, gosododd y Cyngor gyllideb net ar gyfer 2019/20 gyda gwariant net y gwasanaethau, swm o £133.324m, i gael ei gyllido o incwm o'r Dreth Gyngor, Trethi Annomestig a grantiau cyffredinol. Roedd y cyfanswm ar gyfer ei wario ar eitemau cyffredinol ac eitemau nas cynlluniwyd ar eu cyfer yn £1.886m. Cafodd y gyllideb ar gyfer Premiwm y Dreth Gyngor ei chynyddu i £1.444m. O'r herwydd, mae cyfanswm y gyllideb ar gyfer 2019/20 yn £135.210m.
2. Roedd y gyllideb am 2019/20 yn cynnwys yr angen i wneud arbedion gwerth £2.561m. Mae'r rhain wedi cael eu hymgorffori yng nghyllidebau unigol y gwasanaethau a chaiff llwyddiant neu fethiant i'w cyflawni eu hadlewyrchu yn y (tan)/gorwariant a ddangosir. Tra bod angen arbedion sylweddol unwaith eto i gydbwysu'r gyllideb, cafodd swm ychwanegol o £0.277m ei gynnwys yn y gyllideb a'i ddal yn ganolog. Bydd y cyllid ychwanegol hwn yn cael ei ddyrannu i gwrdd â phwysau ychwanegol ar y gyllideb fel a phan maent yn codi. Yn ychwanegol at hyn, cafodd £479k o'r cyllid (50%) mewn perthynas â chostau pensiynau athrawon ychwanegol ei gadw'n ganolog gan fod cost pensiynau athrawon wedi cael ei gyllido'n llawn yn flaenorol yn y gyllideb ddatganoledig i'r ysgolion ond a fydd, ar gyfer 2019/20, yn cael ei gyllido gan grant. Mae'r cyllid craidd hwn a ryddhawyd wedi cael ei roddi yng nghronfa wrth gefn gyffredinol y Cyngor.
3. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol gwasanaethau'r Cyngor ar ddiwedd chwarter 2, 30 Medi 2019. Ceir hefyd grynodedeb o'r sefyllfa ragdybiedig ar gyfer y flwyddyn gyfan. Dylid nodi fod darogan y sefyllfa ar gyfer diwedd y flwyddyn ar ddiwedd chwarter 2 yn anodd oherwydd gall y sefyllfa newid yn sylweddol wrth i ni fynd drwy gweddill y flwyddyn.
4. Y sefyllfa ariannol gyffredinol a ragamcenir ar gyfer 2019/20 gan gynnwys Cyllid Corfforaethol a'r gronfa Dreth Gyngor, yw gorwariant o £1.935m. Mae hyn yn cyfateb i 1.43% o gyllideb net y Cyngor ar gyfer 2019/20. Mae hyn i'w briodoli i bwysau ariannol tebyg i'r rhai a brofwyd yn 2018/19, a'r mwyaf sylweddol o'r rhain yw cost y Gwasanaethau Oedolion.
5. Argymhellir y dylid:-
 - (i) Nodi'r sefyllfa a amlinellir yn Atodiadau A a B yng nghyswllt perfformiad ariannol yr Awdurdod hyd yma a'r alldro disgwylidig ar gyfer 2019/20;
 - (ii) Nodi'r crynodeb o'r cyllidebau wrth gefn ar gyfer 2019/20 fel y manylir arnynt yn Atodiad C;
 - (iii) Nodi'r sefyllfa mewn perthynas â'r rhaglenni buddsoddi i arbed yn Atodiad CH;
 - (iv) Nodi'r sefyllfa o ran arbedion effeithlonrwydd 2019/20 yn Atodiad D;
 - (v) Nodi'r modd y caiff costau staff asiantaeth ac ymgynghorwyr eu monitro yn 2019/20 yn Atodiadau DD, E ac F.

(vi) Cymeradwyo'r defnydd o Gronfa Wrth Gefn Pensiynau Ysgolion i gyllido'r tâl gwyliau sy'n ddyledus i staff llanw ysgolion ac sy'n dyddio'n ôl i Ragfyr 2015. Amcangyfrifir ar hyn o bryd y bydd y costau hyn yn £94k ynghyd ag argostau, sef cyfanswm oddeutu £110k yn fras.		
B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?		
Amherthnasol		
C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?		
Mae'r mater hwn yn un sydd wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.		
CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?		
Ydi		
D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Ydi		
DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori? Beth oedd eu sylwadau?		
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Mae'r UDA wedi ystyried yr adroddiad ac mae'r pwyntiau a godwyd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad terfynol.
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Amherthnasol – y Swyddog Adran 151 yw awdur yr adroddiad hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Mae'r Swyddog Monitro yn aelod o'r UDA ac ystyriwyd sylwadau'r Swyddog Monitro gan yr UDA.
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	
E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrth-dlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Angylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniadau	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
<ul style="list-style-type: none"> • Atodiad A – Adroddiad Monitro'r Gyllideb Refeniw – Chwarter 2 2019/20 • Atodiad B – Tabl o'r Alldro Dros Dro gyfer 2019/20 • Atodiad C – Crynodeb o'r Cyllidebau wrth gefn 2019/20 • Atodiad CH – Adolygiad o'r Prosiectau Buddsoddi i Arbed 2019/20 • Atodiad D – Adolygiad o Arbedion Effeithlonrwydd 2019/20 • Atodiad DD – Gwybodaeth ynghylch monitro Staff Asiantaeth 2019/20 • Atodiad E – Gwybodaeth ynghylch monitro Ymgynghorwyr • Atodiad F – Gwybodaeth fanwl mewn perthynas â'r gwariant ar Ymgynghorwyr 		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
<ul style="list-style-type: none"> • Cyllideb Refeniw 2019/20 (fel y cafodd ei hargymell gan y Pwyllgor hwn ar 18 Chwefror 2019 a'i mabwysiadu gan y Cyngor Sir ar 27 Chwefror 2019). 		

MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW - CHWARTER 2 2019/20

1. Balans Cyffredinol

Roedd gan y Cyngor gronfeydd wrth cefn clustnodedig gwerth £8.728m a chronfeydd wrth gefn yn yr ysgolion a oedd yn werth cyfanswm o £0.631m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol. Arweiniodd yr alldro terfynol, archwiliedig ar gyfer 2018/19 at falansau cyffredinol a oedd yn £5.912m ar gychwyn y flwyddyn ariannol gyfredol.

Cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith yr eitemau canlynol ar gyfer eu cyllido o'r Gronfa Gyffredinol yn 2019/20:-

Cyfarfod y Pwyllgor Gwaith	Swm £m	Pwrpas
Balans agoriadol drafft	-5.912	Y gronfa wrth gefn derfynol archwiliedig ar 31 Mawrth 2019.
Cyngor llawn 27 Chwefror 2019	-0.479	Bod cyllid (50%) mewn perthynas â chostau ychwanegol pensiynau athrawon yn cael ei ddychwelyd i'r gronfa wrth gefn cyffredinol gan fod cost pensiynau athrawon wedi cael ei gyllido'n llawn yn y Gyllideb Ddatganoledig Ysgolion. Yn lle hynny, bydd y costau pensiynau athrawon hyn yn cael eu cyllido drwy grant gan Lywodraeth Cymru yn 2019/20.
Gofynnir am gymeradwyaeth yn y cyfarfod hwn o'r Pwyllgor gwaith	0.110	Cyllid ar gyfer tâl gwyliau athrawon llanw o Ragfyr 2015 hyd heddiw. Gall hyn amrywio rhywfaint pan fydd yr argostau gwirioneddol yn hysbys.
Balans Diwygiedig Cronfa Gyffredinol y Cyngor	-6.281	Fel y soniwyd uchod, gall hyn newid ar ôl gwneud addasiadau'n dilyn archwiliad.

Yn unol â'r alldro cyfredol a ragamcener ar gyfer 2019/20, tybir y bydd gorwariant o £1.935m. Os yw'r duedd hon yn parhau, mae'n debygol y bydd gostyngiad i £4.346m yng nghrofnfa wrth gefn gyffredinol y Cyngor erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn ymhell islaw'r isafswm o £6.7m a bennwyd ar gyfer y gronfa wrth gefn gyffredinol ac a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 27 Chwefror 2019.

2. Perfformiad Ariannol fesul Gwasanaeth

2.1 Mae manylion y perfformiad ariannol fesul gwasanaeth am y cyfnod a'r alldro rhagamcenedig ar gyfer pob un wedi'i nodi yn Atodiad B. Rhagwelir gorwariant o £1.410m ar wasanaethau ar 31 Mawrth 2020. Amcangyfrifir gorwariant o £0.341m ar Gyllid Corfforaethol. Yn ogystal, rhagwelir diffyg o £0.184m mewn perthynas â chasglu'r Dreth Gyngor - mae £0.363m ohono i'w briodoli i ddiffyg ar y Dreth Gyngor am y flwyddyn. Rhagamcener gwarged o £0.180m ar Bremiwm y Dreth Gyngor, a fydd o gymorth i ostwng y diffyg cyffredinol mewn perthynas â'r Dreth Gyngor. Rhagamcener ar hyn o bryd y bydd gorwariant o £1.935m yn y gyllideb refeniw yn ei chyfanrwydd yn 2019/20, sef 1.43% o gyfanswm cyllideb refeniw net y Cyngor.

2.2 Mae'r tabl isod yn crynhoi'r amrywiadau sylweddol (oddeutu £100k neu uwch). Nodwch os gwelwch yn dda bod y ffigurau hyn yn ymwneud â'r sefyllfa o ran y cyllidebau y mae modd eu rheoli ym mhob gwasanaeth.

**Crynodeb o'r amrywiadau rhagamcanedig ar gyfer 31 Mawrth 2020
yn seiliedig ar wybodaeth ariannol fel yr oedd ar 30 Medi 2019**

	(Tan) / Gorwariant £000
Dysgu	210
Oedolion	1,214
Gwasanaethau Plant	(145)
Adnoddau	(181)
Costau Democraidd Corfforaethol	115
Budd-daliadau a roddwyd	381
Costau nad oes modd eu rheoli – dyledion drwg, yswiriant a chostau cyfalaf pensiwn	200
Y Dreth Gyngor gan gynnwys Premiwm y Dreth Gyngor	184
Arall (cyfanswm amrywiadau llai na £100k)	(43)
Cyfanswm yr Amrywiadau gor/(tan)wariant	1,935

3. Eglurhad o'r Amrywiadau Sylweddol

3.1 Dysgu Gydol Oes

3.1.1 Addysg Ganolog

3.1.1.1 Roedd gorwariant o £74k (9.54%) yn y gwasanaeth hwn ar ddiwedd chwarter 2. Y rhagamcan ar gyfer diwedd y flwyddyn yw gorwariant o £180k (3.63%). Mae hyn yn welliant sylweddol o gymharu â'r gorwariant o £390k a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1.

3.1.1.2 Mae yna nifer o or a thanwariannau ar draws y gwasanaeth ac fe'u rhestrir isod:-

- Y pwysau cyllidebol mwyaf sylweddol yw: Cludiant Ysgol – Tacsis ble rhagwelir gorwariant o £343k. Gweithredwyd y system 'One Transport' yn ystod y flwyddyn ariannol flaenorol ac mae hyn, ynghyd â'r ymarfer ail-dendro a gynhaliwyd, wedi golygu y bu modd gostwng y gorwariant cyffredinol gan oddeutu £230k o gymharu â'r hyn a fyddai fel arall.
- Mae Cyd-Strategaeth AAA Ynys Môn a Gwynedd dal yn disgwyl y bydd gorwariant o £171k oherwydd y galw mewn perthynas ag anghenion dysgu ychwanegol.
- Rhagwelir gorwariant o £97k ar gostau statudol integreiddiad y sector uwchradd. Mae hyn yn gynnydd o £23k yn y gorwariant yn ystod chwarter 1. Mae hyn oherwydd fod cyllideb y gwasanaeth wedi cael ei lleihau ar gyfer 2019/20 ond ni fydd modd i'r gwasanaeth gwrdd yn llawn â'i darged arbedion oherwydd y galw am y gwasanaeth.
- Rhagwelir ar hyn o bryd y bydd tanwariant o £409k yn y gyllideb ar gyfer Lleoliadau All-sirol. Mae yn yn welliant sylweddol o gymharu â'r £208k a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1. Mae hyn oherwydd y gostyngiad yn y galw am y lleoliadau hyn, gan gynnwys dwyn i ben y ddarpariaeth addysgol ar gyfer un achos cymhleth ble mae'r cleient bellach yn gyfrifoldeb i'r Gwasanaethau Oedolion fel y nodir isod. Mae'n bwysig nodi bod hon yn gyllideb a arweinir gan y galw ac y gall y sefyllfa newid yn gyflym iawn.
- Newid sylweddol arall yw bod disgwyl £166k o danwariant yn y gwasanaeth prydau ysgol yn awr o gymharu â'r gyllideb gytbwys a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1. Mae hyn oherwydd y gostyngiad yn y galw am brydau ysgol.

- Rhagwelir tanwariant o £93k yn y ddarpariaeth ar gyfer y blynyddoedd cynnar. Cafwyd tanwariant yn hanesyddol yn y gyllideb hon oherwydd taliadau llai nag y cyllidebwyd ar eu cyfer i feithrinfeydd.

3.1.2 Diwylliant

3.1.2.1 Roedd gorwariant o £46k (8.87%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod ac mae'r alldro a ragwelir ar gyfer y flwyddyn yn orwariant o £30k (2.46%). Mae hon yn sefyllfa waeth o'i chymharu â'r tanwariant o £35k a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1. Mae i'w briodoli i'r gwaith atgyweirio y bu'n rhaid ei wneud yng nghaffi'r Oriol yn dilyn ail-dendro'r brydles (£70k). Gwelwyd gostyngiad hefyd yn incwm yr Oriol oherwydd bod llai o bobl wedi ymweld â hi. Byddai cau'r caffi am dair wythnos yn ystod y gwaith atgyweirio hefyd wedi cyfrannu at hyn. Mae'r oedi a gafwyd o ran trosglwyddo Llys a Charchar Biwmares i'r Cyngor Tref wedi golygu cynnydd oddeutu £10k mewn costau.

3.1.2.2 Mae tanwariant o £50k yn parhau yn y Gwasanaeth Llyfrgelloedd oherwydd swyddi gweigion.

3.1.3 Ysgolion

3.1.3.1 Daeth i'r amlwg yn ddiweddar fod cyfrifoldeb ar y Cyngor i dalu tâl gwyliau i staff llanw yn seiliedig ar yr oriau a weithiwyd a hynny'n ôl-ddyddiedig i 2015. Amcangyfrifir bod cost yr ôl-dâl hwn ar draws yr ysgolion yn £94k + ar-gostau. Byddai hyn yn rhoi cyllidebau'r ysgol dan bwysau pellach ac o'r herwydd, gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo cyllid ar gyfer y costau hyn o'r Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol. Gwelwyd cynnydd o £479k yn y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol yn ddiweddar oherwydd fod 50% o gyllideb graidd yr ysgolion a ddarparwyd gan y Cyngor i dalu'r cynnydd yng nghostau pensiwn athrawon wedi cael ei ddychwelyd. Mae Llywodraeth Cymru bellach wedi rhoi grant i'r Cyngor i dalu'r costau hyn. Mae 50% o'r arian dros ben o'r grant yn cael ei gadw gan yr ysgolion ac mae 50% yn cael ei ddychwelyd i'r Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol. Mae hyn yn darparu mwy o gapasiti yn y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol er mwyn ariannu'r costau hyn sy'n gysylltiedig ag ysgolion. Bydd staff llanw'n derbyn tâl gwyliau yn y dyfodol yn seiliedig ar yr oriau y maent yn eu gweithio.

3.2 Gofal Cymdeithasol i Oedolion

3.2.1 Roedd gorwariant o £963k (7.81%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd gorwariant o £1,214k (4.82%) ar gyfer y flwyddyn gyfan.

3.2.2 Roedd yr elfennau o ran yr amrywiad yn yr alldro a ragamcanwyd fel a ganlyn:-

- Gwasanaethau ar gyfer yr Henoed: Rhagamcenir gorwariant o £798k – mae hyn yn gynnydd sylweddol o £453k ar y gorwariant a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1. Mae £281k o'r cynnydd i'w briodoli i gynnydd yn y lleoliadau gofal preswyl a nyrsio. Mae £101k yn ymwneud â gofal cartref â £60k â'r trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid, ble mae'r tanwariant rhagamcanedig wedi gostwng oherwydd bod nifer uwch o asesiadau wedi cael eu cynnal.
- Anabledau Corfforol (AC): Rhagwelir gorwariant o £181k, sy'n debyg i'r sefyllfa yn chwarter 1. Y prif feysydd sy'n peri pryder yma yw cymorth yn y cartref a lleoliadau gofal preswyl cymhleth.

- Anableddau Dysgu (AD): Rhagamcener gorwariant o £541k. Mae hyn £58k yn llai na'r gorwariant yr adroddwyd arno yn ystod chwarter 1. Y rhesymau am y gorwariant hwn yw: (i) mae gan y Gwasanaeth nifer fechan o gleientiaid a chanddynt anghenion gofal cymhleth. Mae'n cynnwys cleient mewn lleoliad cymhleth cost uchel sydd wedi trosglwyddo o'r Gwasanaethau Plant. (ii) cynnydd yn y Ffioedd Byw â Chymorth.
- Iechyd Meddwl (IM): Rhagwelir gorwariant o £253k, sy'n debyg i chwarter 1. Mae'r gorwariant i'w briodoli i nifer fechan o becynnau gofal cymhleth a chynnydd yng nghost lleoliad.
- Uned Ddarparu: Rhagamcener tanwariant o £545k o gymharu â thanwariant o £370k yn chwarter 1. Mae hyn i'w briodoli'n bennaf i gynnydd yn yr incwm yn yr adain Cartrefi Preswyl.

3.2.3 Mae'r ffigyrau ar gyfer Chwarter 2 yn dangos pwysau sylweddol o ran y galw am wasanaethau yn ystod y ddau chwarter cyntaf. Er mwyn ymchwilio'n llawn i'r materion hyn, mae'r gwasanaeth yn ystyried pob llinell benodol unigol, sydd wedi arwain at y gorwariant sylweddol a ragamcener, sef Lleoliadau Nyrsio, Lleoliadau Preswyl a chostau gofal cartref yn y Gwasanaethau ar gyfer Pobl Hŷn ac Anableddau Corfforol a'r costau byw â chymorth gofal cartref yn y maes Anabledd Dysgu.

Yn achos pob un, rhoddir ystyriaeth i'r canlynol:-

- 1) Natur y tueddiad cylchol (blwyddyn ar ôl blwyddyn a mis ar ôl mis);
- 2) Y rhesymau y tu ôl i'r tueddiad;
- 3) Camau pellach y gellir eu cymryd i reoli galw.

Mae'n annhebygol y caiff yr adolygiad hwn effaith ar wariant yn y tymor byr ond gobeithir y bydd, drwy ddatblygu dealltwriaeth o batrwm y gwariant a'r rhesymau am y cynnydd yn y gwariant hwnnw, yn fodd i'r Gwasanaeth reoli'r galw am wasanaethau yn y dyfodol.

3.3 Gwasanaethau Plant

3.3.1 Roedd tanwariant o £293k (5.32%) yn y gwasanaeth yn ystod y cyfnod a rhagamcener y bydd tanwariant o £145k (1.41%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gryn gamp o gymharu â'r gorwariant o £1.8m yn ystod blwyddyn ariannol 2018/19. Mae hefyd yn welliant o £123k o gymharu â'r tanwariant o £22k a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1. Mae'r gwelliant o ran sefyllfa gyllidebol y gwasanaeth i'w briodoli'n bennaf i'r cyllid o £1.4m a ychwanegwyd at gyllideb 2019/20 a'r ffaith bod un plentyn, a oedd mewn lleoliad costus iawn, bellach yn gyfrifoldeb i'r Gwasanaethau Oedolion.

3.3.2 Rhagwelir y bydd y gwasanaeth yn parhau i fod dan bwysau cyllidebol llai ar gyfer 2019/20 – Plant ag Anableddau (gorwariant o £79k); Cymorth i Deuluoedd (gorwariant o £57k); Gwasanaethau eraill i Blant a Theuluoedd (gorwariant o £55k). Caiff y rhain eu gorbwyso gan danwariannau mwy yn y gwasanaeth. Rhagwelir y bydd tanwariant o £128k ar gyfer y flwyddyn mewn perthynas â Chomisiynu a Gwaith Cymdeithasol. Rhagwelwyd yn chwarter 1 y byddai'r maes gwasanaeth hwn yn llwyddo i sicrhau cyllideb gytbwys. Mae'r tanwariant o £51k yn y Gwasanaethau Cymorth i Blant ychydig yn is na'r tanwariant o £73k yr adroddwyd arno yn chwarter 1. Rhagwelir y bydd tanwariant o £157k yn y gyllideb ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal o gymharu â'r gyllideb gytbwys a ragamcanwyd ar ddiwedd chwarter 1.

3.4 Tai (Cronfa'r Cyngor)

3.4.1 Roedd tanwariant o £52k (5.18%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod ac mae'n parhau i ragweld tanwariant o £20k (1.63%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae costau digartrefedd (Gwely a Brecwast) yn parhau i roi pwysau ar y gyllideb a rhagwelir gorwariant o £60k erbyn diwedd y flwyddyn. Fodd bynnag, oherwydd swyddi gweigion ac oedi gyda recriwtio yn y gwasanaeth, rhagwelir y bydd tanwariant cyffredinol o £80k.

3.5 Rheoleiddio a Datblygu Economaidd

3.5.1 Economaidd a Chymuned (gan gynnwys Cyrchfan a Hamdden)

- 3.5.1.1** Yn gyffredinol, roedd gorwariant o £54k (4.01%) yn y gwasanaeth ar gyfer y cyfnod gyda'r rhagamcan y byddai gorwariant o £38k (2.08%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gynydd o £14k yn y gorwariant a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1.
- 3.5.1.2** Rhagwelir y bydd gorwariant o £78k yn elfen Datblygu Economaidd y gwasanaeth ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gynydd o gymharu â'r gyllideb gytbwys a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1. Mae'r gwasanaeth yn debygol o orwario ar ddiwedd y flwyddyn oherwydd diffyg mewn incwm, yn benodol oherwydd gohirio prosiect Wylfa Newydd. Mae'r gwasanaeth yn archwilio'r posibilrwydd o ddefnyddio'r adnoddau sydd ar gael ar brosiectau eraill, ar gyfer y Cyngor ac ar gyfer cynghorau eraill. Fodd bynnag, mae'n rhy gynnar i bennu pa incwm ychwanegol a fyddai'n cael ei gynhyrchu ac, o ganlyniad, nid yw'r sefyllfa a ragwelwyd yn ystyried unrhyw incwm ychwanegol a allai gael ei gynhyrchu.
- 3.5.1.3** Rhagwelir y bydd tanwariant o £40k yn yr Adain Cyrchfan. Mae hyn i'w briodoli i'r ffaith fod y gyllideb yn cael ei rheoli'n well, swydd wag tymor byr a'r ffaith y cafwyd mwy o incwm o angorfeydd na'r disgwyl.
- 3.5.1.4** Mae sefyllfa ragamcanedig yr Adain Hamdden wedi gwella o sefyllfa o orwariant o £49k ar ddiwedd chwarter 1 i'r rhagolygon presennol ar gyfer cyllideb gytbwys. Mae pwysau cyllidebol yn parhau yn y canolfannau hamdden o ran y caffi a'r ddarpariaeth o beiriannau gwerthu (£15k), er bod y rhain wedi lleihau. Rhagamcener tanwariant o £30k ar ardaloedd awyr agored.

3.5.2 Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd

- 3.5.2.1** Roedd tanwariant o £165k (15.35%) yn y gwasanaeth hwn ar gyfer y cyfnod. Rhagwelir y bydd tanwariant o £84k (4.11%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn welliant o £35k o gymharu â'r tanwariant o £49k a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1.
- 3.5.2.2** Roedd tanwariant o £15k yn yr Adain Gwarchod y Cyhoedd am y cyfnod a'r alldro rhagamcanedig yw tanwariant o £7k, sy'n debyg i'r sefyllfa yn chwarter 1. Disgwylir y bydd targedau incwm o ran cŵn a rheoli pla £9k yn brin o'r targed ac y bydd diffyg o £7k yn yr incwm a geir o farchnadoedd a ffeiriau. Roedd y Cofrestrdyddion yn rhagamcan cyllideb gytbwys yn ystod chwarter 1 ond disgwylir gorwariant o £10k yn awr erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn oherwydd costau cynyddol a thargedau incwm na fu modd eu cyflawni. Fodd bynnag, mae swydd wag yn y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol a fydd, fe ragwelir, yn arwain at danwariant o £18k ar ddiwedd y flwyddyn. Yn ychwanegol at hyn, disgwylir tanwariant o £17k yng nghyllideb y Safonau Masnach yn lle'r gyllideb gytbwys a ragamcanwyd eisoes. Mae hyn oherwydd swyddi gweigion a mwy o gyfraniadau o incwm allanol sy'n cyllido'r diffyg mewn perthynas â ffioedd profion.
- 3.5.2.3** Roedd tanwariant o £150k yn yr Adain Gynllunio ar gyfer y cyfnod a rhagamcener tanwariant o £77k ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gynydd o £30k o gymharu â'r tanwariant yr adroddwyd arno yn chwarter 1. Disgwylir i'r holl adeiniadu yn yr Adain Gynllunio danwario gyda gweinyddiaeth cynllunio'n rhagamcan gwarged o ran incwm, gyda hynny'n arwain at danwariant o £24k. Gwelwyd cynnydd o £26k yn y tanwariant ar Reoli Cynllunio a disgwylir tanwariant o £28k oherwydd mwy o incwm. Mae Rheoli Adeiladu'n parhau i ragamcan tanwariant o £15k.

3.6 Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo

3.6.1 Priffyrdd

3.6.1.1 Roedd gowariant o £41k (1.08%) yn y gwasanaeth hwn ar gyfer y cyfnod. Ar ddiwedd y flwyddyn, rhagamcenir y bydd tanwariant o £87k (1.45%). Mae hyn yn ostyngiad o £35k yn y tanwariant a ragamcanwyd yn chwarter 1. Rhagamcenir y bydd nifer o'r adeiniau yn yr Adran Briffyrdd yn tanwario ar ddiwedd y flwyddyn. Y rhai mwyaf nodedig yw Cymorth Adrannol sydd â thanwariant o £50k yn codi o arbedion mewn perthynas â chostau staffio, incwm gwaith stryd ble mae disgwyl cynhyrchu £80k yn fwy o incwm na'r targed. Disgwylir incwm ychwanegol o grantiau mewn perthynas â Chludiant Cyhoeddus, gyda hynny'n cyfrannu at y tanwariant o £50k a ragamcenir. Fodd bynnag, disgwylir gorwariant o £120k erbyn diwedd y flwyddyn yn y gyllideb waith. Mae hyn yn gynydd o £20k o gymharu â'r hyn yr adroddwyd arno'n flaenorol ac mae'n cynnwys prynu halen. Nid yw'r rhagamcan hwn yn cynnwys gwaith sy'n codi yn sgil cynnal a chadw a stormydd dros y gaeaf ac mae dal yn rhy gynnar yn y flwyddyn i ragamcan yr alldro ar y costau hyn. Gallai costau sylweddol yn ystod y gaeaf olygu y gall y sefyllfa a ragamcenir yn ystod y chwarter hwn waethygu, er bod cronfa wrth gefn glustnodedig ar gael i gyfrannu at unrhyw gynydd sylweddol mewn costau.

3.6.2 Gwastraff

3.6.2.1 Roedd tanwariant o £136k (3.59%) yn y gwasanaeth Gwastraff ar gyfer y cyfnod hwn. Rhagwelir y bydd tanwariant o £40k (0.52%) yn y gwasanaeth ar ddiwedd y flwyddyn, sy'n debyg i'r tanwariant a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1.

3.6.2.2 Mae'r rhagamcan ar gyfer diwedd y flwyddyn yn cynnwys gorwariannau a thanwariannau sy'n eu gwrthbwysu mewn gwahanol adeiniau o'r gwasanaeth. Mae'r mwyaf nodedig o'r amrywiadau'n cynnwys tanwariant o £70k ar Orsaf Drosgrlwyddo Penhesgyn oherwydd staffio a chynhyrchu incwm a oedd yn uwch na'r gyllideb. Mae'r Adain Ailgylchu hefyd yn rhagamcanu tanwariant o £100k ar ddiwedd y flwyddyn oherwydd mwy o incwm na'r disgwyl, gyda hynny'n gwrthbwysu'r gorwariant ar y gyllideb Casglu Gwastraff sydd, ar hyn o bryd, â gorwariant o £80k.

3.6.3 Eiddo

3.6.3.1 Ar ddiwedd y cyfnod hwn, roedd £7k (1.95%) o orwariant yn y gwasanaeth a rhagamcenir gorwariant o 160k (18.75%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gynydd o £35k o gymharu â'r rhagamcan yn y chwarter blaenorol.

3.6.3.2 Y prif reswm am y gorwariant rhagamcanedig yn y gwasanaeth Eiddo yw'r tangyflawniad rhagamcanedig o £134k mewn perthynas â ffioedd proffesiynol. Mae oedi gyda phrosiectau cyfalaf yn rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif wedi gostwng y gwaith sy'n denu ffioedd yn yr adain Eiddo am y flwyddyn ariannol hon. Fodd bynnag, disgwylir i'r gwaith hwn gynyddu mewn blynyddoedd ariannol yn y dyfodol pan fydd prosiectau Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif yn mynd rhagddynt. Mae'r cynnydd yn y gorwariant i'w briodoli i wariant unwaith ac am byth o £35k ar resymoli swyddi yn Neuadd y Sir.

3.7 Trawsnewid

3.7.1 Roedd gorwariant o £291k (12.64%) yn y swyddogaeth Trawsnewid ar gyfer y cyfnod. Rhagwelir y bydd gorwariant o £43k (0.95%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn welliant o £54k o gymharu â'r gorwariant o £97k a ragwelwyd ar gyfer chwarter 1.

3.7.1.1 Roedd gorwariant o £254k (20.13%) yn yr Adain TGCh am y cyfnod a disgwylir y bydd gorwariant o £220k (9.18%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae'r holl gyllidebau meddalwedd a chaledwedd ar draws y Cyngor, ac eithrio ysgolion, wedi cael eu canoli ac yn cael eu rheoli bellach o fewn yr Adain TGCh. Yn hanesyddol, roedd y cyllidebau'n annigonol. Mae gorwariant o £296k ar feddalwedd, fodd bynnag, disgwylir tanwariant o £63k ar Cysylltu Môn, sy'n lleihau'r tanwariant ar gyfer y swyddogaeth. Mae cais ar gyfer cyllideb fwy yn 2020/21 wrthi'n cael ei ystyried er mwyn lliniaru'r pwysau hanesyddol hyn ar y gyllideb.

3.7.1.2 Roedd gorwariant o £54k (7.66%) yn y swyddogaeth AD am y cyfnod a rhagamcenir y bydd y tanwariant o £60k (4.75%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn oherwydd y tanwariant a ragamcenir ar gyllidebau hyfforddiant. Mae'r gorwariant hyd yma'n uwch oherwydd bod gwariant ar y blaen i'r proffil.

3.7.1.3 Roedd tanwariant o £17k (4.86%) yn y gyllideb Trawsnewid Corfforaethol ar gyfer y cyfnod a disgwylir tanwariant o £117k (13.63%) erbyn diwedd y flwyddyn, yn bennaf oherwydd tanwariant ar y cyllidebau staffio yn y tîm Trawsnewid Corfforaethol a Cyswllt Môn. Rhagwelir y bydd tanwariant o £50k mewn perthynas â Phartneriaeth Ynys Môn a Gwynedd.

3.8 Adnoddau (ac eithrio Budd-daliadau a Roddwyd)

3.8.1 Roedd tanwariant o £174k (10.6%) yn y swyddogaeth Adnoddau ar gyfer y cyfnod gydag alldro rhagamcanedig o danwariant o £181k (5.93%). Mae hyn yn gynydd sylweddol o £102k o gymharu â'r tanwariant o £79k a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1.

3.8.2 Disgwylir tanwariant o £61k mewn perthynas â Refeniw a Budd-daliadau am y flwyddyn o gymharu â'r tanwariant o £5k a ragamcanwyd yn flaenorol. Mae hyn oherwydd y cynnydd yn yr incwm o achosion llys (£27k) a £43k o grant ychwanegol ar gyfer budd-daliadau tai. Mae'r Adain Gyfrifeg yn edrych ar orwariant o £5k oherwydd taliadau banc (£34k) a chostau ymgynghori ar y system (£23k). Rhagwelir tanwariant o £52k ar staffio, a fydd yn gorbwysu'r rhan fwyaf o'r costau hyn. Disgwylir gyllideb gytbwys yn yr Adain Archwilio Mewnol, a disgwylir tanwariant o £125k yn yr Adain Gaffael oherwydd mentrau prynu, h.y. cyllidebau prynu wedi'u canoli ac ad-daliadau ar gardiau caffael. Mae hyn yn welliant o £36k o gymharu â'r tanwariant o £89k a ragamcanwyd ar Gaffael yn y chwarter blaenorol.

3.9 Busnes y Cyngor

3.9.1 Roedd tanwariant o £46k (5.84%) yn y swyddogaeth ar gyfer y cyfnod a rhagamcenir gorwariant o £47k (2.89%) erbyn diwedd y flwyddyn. Gwelliant bychan o gymharu â chwarter 1.

3.9.2 Disgwylir gorwariant o £99k yn y Gwasanaethau Cyfreithiol, yn bennaf oherwydd yr angen i ddefnyddio asiantaeth gyfreithiol i lenwi swyddi gweigion/darparu gwasanaeth yn ystod cyfnodau o absenoldeb. Bydd y costau hyn yn uwch yn ail hanner y flwyddyn ac, o'r herwydd, daw'r tanwariant sy'n bodoli nawr yn orwariant erbyn diwedd y flwyddyn. Bydd rhywfaint o'r gorwariant yn cael ei leihau gan y Gwasanaethau Democratiadd a fydd, fe ddisgwylir, â thanwariant o £52k. Rhagamcenir y bydd tanwariant ym mhob un o swyddogaethau'r Adain, gyda'r disgwyliad y bydd yr adeiniau Sgritwini a Pholisi â thanwariant o £15k yr un.

3.10 Costau Corfforaethol a Democrataidd

3.10.1 Roedd gorwariant o £157k (12.74%) yn y swyddogaeth yn ystod y cyfnod a'r sefyllfa a ragamcener erbyn diwedd y flwyddyn yw gorwariant o £115k (3.43%). Mae hyn yn gynydd o £126k o gymharu â'r tanwariant o £11k yr adroddwyd arno yn chwarter 1. Mae'r newid hwn i'w briodoli i ddileu dyledion gwerth £125k mewn perthynas â 2018/19 nad oeddynt wedi eu hadlewyrchu yng nghyfrifon 2018/19. Canfuwyd y camgymeriad hwn yn ystod yr archwiliad o gyfrifon 2018/19 ond ystyriwyd nad oedd yn ddigon sylweddol i gyfiawnhau addasu'r cyfrifon mor hwyr yn y broses. Roedd ffi derfynol y Crwner hefyd yn uwch na'r hyn y cyfrifiwyd amdani yn 2018/19.

3.10.2 Y pwysau mwyaf ar y gyllideb, ac eithrio'r addasiad ar gyfer dyled ddrwg unwaith ac am byth, oedd £25k mewn perthynas â chwmsela staff a £20k ar Ddiwrnod y Lluoedd Arfog. Fodd bynnag, caiff y rhain eu gwrthbwysio gan danwariannau ar gyfraniadau pensiwn.

3.11 Rheolaeth Gorfforaethol

3.11.1 Roedd tanwariant o £26k (8.41%) yn y swyddogaeth am y cyfnod a rhagamcener y bydd tanwariant o £60k (9.53%) erbyn diwedd y flwyddyn. Cynnydd o £40k yn y tanwariant o £20k yr adroddwyd arno yn ystod chwarter 1.

3.11.2 Rhagwelir y bydd tanwariant o £71k yn y swyddogaeth a hynny ar staffio oherwydd ailstrwythuro'r Tîm Rheoli. Gwariwyd £11k ar gludiant a chyflenwadau a gwasanaethau nad oedd cyllideb ar eu cyfer, gyda hynny'n gostwng y tanwariant i £60k.

4. Cyllid Corfforaethol (yn cynnwys Budd-daliadau a Roddwyd)

4.1 Disgwylir y bydd Cyllid Corfforaethol, yn cynnwys Budd-daliadau a Roddwyd, yn gorwario £341k (2.09%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn uwch na'r gorwariant o £265k a ragwelwyd yn chwarter 1. Mae hyn o ganlyniad i gynydd mewn budd-daliadau a roddwyd a'r tanwariant o £66k a ragwelwyd yn flaenorol ar gyfer pethau annisgwyl a disgwylir y bydd bellach yn sicrhau cyllideb gytbwys. Mae hyn yn ganlyniad i gyllid mewn perthynas â Gwasanaethau Plant yn cael ei symud i gyllideb y Gwasanaeth ar gyfer y flwyddyn. Mae budd-daliadau a roddwyd yn gorwario gan ei fod yn seiliedig ar wariant 2018/19 a thueddiadau blaenorol, rhagwelwyd y byddai'r llwyth achosion o dan y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn gostwng ac, er y cynnydd cyffredinol yn lefel y Dreth Gyngor, cafodd y gyllideb ei lleihau yn 2019/20. Yn seiliedig ar y sefyllfa gyffredol, nid yw'r llwyth achosion wedi gostwng yn ôl y disgwyl a'r rhagamcan presennol yw y bydd y gyllideb yn gorwario £381k.

4.2 Roedd y gyllideb ar gyfer 2019/20 yn cynnwys rhai eitemau a oedd yn cael eu dal yn ganolog fel cyllidebau wrth gefn a oedd yn dod i gyfanswm o £1,891k. Mae'r rhain yn cynnwys £202k o gyllid ychwanegol ar gyfer ffioedd Addysg All Sirol; £417k sydd wedi'i glustnodi ar gyfer Gwasanaethau Plant; £237k ar gyfer costau eraill a glustnodwyd sydd wedi'u cymeradwyo; £235k fel arian wrth gefn ar gyfer materion annisgwyl cyffredinol er mwyn mynd i'r afael â phwysau ar y gyllideb; £400k i dalu am gostau diswyddo a therfynu swyddi; a £400k fel cronfa wrth gefn gyffredinol ar gyfer materion annisgwyl. Mae £1,030k o gyllidebau ar gyfer materion annisgwyl wedi trosglwyddo i'r gwasanaethau i ddiben y cytunwyd arno. Mae hyn yn gadael balans o £861k, y mae £499k ohono wedi ei ymrwymo. Mae £361k o gyllideb wrth gefn ar gyfer pethau annisgwyl heb ei glustnodi, fodd bynnag, rhagwelir y bydd angen hwn ac y bydd yr holl arian wrth gefn ar gyfer pethau annisgwyl wedi'i ddefnyddio yn llawn erbyn diwedd y flwyddyn.

5. Casglu'r Dreth Gyngor

5.1 Penderfynir ar gyllideb Cronfa'r Dreth Gyngor gan ddefnyddio'r rhagamcan o'r ddyled gasgladwy ar gyfer y flwyddyn gyfredol yn unig, a hynny'n seiliedig ar y ffigwr a osodwyd ar gyfer sylfaen y dreth ym mis Tachwedd 2018. Nid yw'n darparu ar gyfer ôl-ddyledion a gasglwyd o flynyddoedd blaenorol, addasiadau i rwymedigaethau sy'n deillio o flynyddoedd blaenorol (eithriadau, disgowntiau pobl sengl ac ati), newidiadau i sylfaen y dreth ar gyfer y flwyddyn gyfredol neu'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus. Ni ellir amcangyfrif y newidiadau hyn ac, yn anorfod, maent yn arwain at wahaniaeth rhwng balans terfynol y Gronfa Casglu'r Dreth Gyngor a'r gyllideb wreiddiol. Ar hyn o bryd, rhagamcenir y bydd Cronfa'r Dreth Gyngor £363k yn brin o'r targed. Mae hyn yn gynydd o £205k ar y diffyg o £158k a ragwelwyd ar ddiwedd chwarter 1. Fodd bynnag, mae posibilrwydd efallai y bydd cyllideb Premiwm y Dreth Gyngor, sef taliad Dreth Gyngor ychwanegol a godir ar ail gartrefi a tai gwag ar Ynys Môn (ers 1 Ebrill 2017), yn gorgyflawni ar ei gyllideb o £180k. Mae hyn £124k yn llai na'r gwarged o £304k a adroddwyd yn flaenorol. Yn gyffredinol, felly, rhagwelir y bydd diffyg o £184k ar gasglu'r Dreth Gyngor ar gyfer 2019/20.

6. Arbedion Cyllidebol 2019/20

6.1 Tynnwyd arbedion cyllidebol o £2.561m o gyllidebau'r gwasanaeth ar gyfer 2019/20. Mae £2.166m o'r arbedion wedi cael eu cyflawni neu mae disgwyliad iddynt gael eu cyflawni. Fodd bynnag, disgwyliar na fydd modd cyflawni £395k, neu fod risg na fydd modd eu cyflawni. Bydd y diffyg mwyaf yn y Gwasanaethau Oedolion a fydd, fe ragwelir, £276k yn fyr o'r targed oherwydd pwysau cynyddol yn y galw am y gwasanaeth. Gellir gweld dadansoddiad manwl llawn ar gyfer pob Gwasanaeth yn Atodiad D.

7. Buddsoddi i Arbed

7.1 Ymgwymerwyd â rhaglen buddsoddi i arbed yn 2016/17, gyda dyraniad o £983k ar gyfer prosiectau unigol. Hyd yma, mae £647k wedi cael ei wario neu ei ymrwymo o'r cyllid hwn hyd at ac yn cynnwys 2019/20. Mae'r holl brosiectau wedi eu datblygu i raddfeydd amrywiol, gyda rhai yn nes i'w cwblhau nag eraill. Gellir gweld manylion llawn y gwariant a'r cynnydd ar bob un o'r prosiectau yn Atodiad CH. Lle na fydd y prosiectau wedi eu cwblhau erbyn diwedd y flwyddyn, byddent yn parhau i 2020/21 a bydd y gyllideb yn parhau i fod ar gael o fewn y gronfa wrth gefn buddsoddi i arbed.

8. Costau Asiantaeth ac Ymgynghorwyr

8.1 Yn ystod y flwyddyn hyd yma, mae £335k wedi cael ei wario ar staff Asiantaeth. Ar y cyfan, roedd y rhain yn cael eu cyllido'n rhannol o gyllidebau staffio oherwydd eu bod yn gysylltiedig â swyddi gweigion, tra bod £137k yn gysylltiedig â staff llanw yn y Gwasanaethau Plant, gan fod yna swyddi gweigion. Gwariodd y Gwasanaeth Oedolion £83k hyd at ddiwedd Medi 2019. Roedd hyn yn ganlyniad i swyddi gweigion a'r gwaith DOLS (Trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid). Gwariodd y Gwasanaeth Gwastraff £104k ar staff asiantaeth safle yn y canolfannau ailgylchu. Mae'r manylion llawn i'w gweld yn Atodiad DD.

8.2 Roedd gwariant ar wasanaethau ymgynghori yn chwarter 2 yn £234k, gyda £71k ohono'n cael ei gyllido'n allanol gan grantiau neu gyfraniadau. Cyfanswm y gwariant ar Ymgynghorwyr hyd at 30 Medi 2019 oedd £393k. Mae crynodeb llawn o'r gwariant fesul gwasanaeth a gwybodaeth ychwanegol o'r gwariant i'w gweld yn Atodiad E.

9. Casgliad

- 9.1 Y rhagamcan ar ddiwedd yr ail chwarter yw y bydd gorwariant o £1.935m ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2020. Disgwylir y bydd cyllidebau gwasanaeth yn gorwario £1.410m a rhagwelir y bydd cyllid corfforaethol yn gorwario £0.341m. Disgwylir diffyg o £0.184m ar y Dreth Gyngor safonol. Y duedd yn hanesyddol dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf yw bod Cyllid Corfforaethol a'r Dreth Gyngor wedi tanwario'n sylweddol / bod ag incwm dros ben. Mae hyn wedi helpu i leihau'r gorwariant o ran costau gwasanaeth. Yn anffodus, yn 2019/20, mae'r cyllidebau hyn hefyd o dan bwysau ac ni fyddant ar gael i gyllido'r gorwariant mewn gwasanaethau. Mae cyllidebau'r Gwasanaeth Oedolion o dan bwysau sylweddol o ganlyniad i alw cynyddol am wasanaethau a throsglwyddio lleoliad costus o'r Gwasanaethau Plant. Y patrwm arferol yw bod sefyllfa'r alldro terfynol yn well na'r amcangyfrif ar gyfer y chwarteri cyntaf, fodd bynnag os yw'r gorwariant a ragwelir yn digwydd, byddai'n cael ei ariannu o falansau cyffredinol y Cyngor a fyddai'n gostwng i £4.346m. Mae'r gostyngiad hwn yn gwanhau sefyllfa ariannol y Cyngor ond yn cyfiawnhau'r penderfyniad i beidio â defnyddio'r balansau wrth gefn cyffredinol i gyllido rhan o gyllideb 2019/20.

ALLRDO REFENIW RHAGDYBIEDIG AR GYFER Y FLWYDDYN ARIANNOL A DDAW I BEN AR 31 MAWRTH 2019 – CHWARTER 2

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyllideb Flynnyddol 2019/20	Cyllideb Hyd Yma Ch2 2019/20	Gwir Wariant a Gwariant wedi'i ymrwymo Ch2	Amrywiad Ch2 2019/20	Gwir Wariant a Gwariant wedi'i ymrwymo Ch2	Gwariant Amcangyfrifedig hyd at 31 Mawrth 2020 ar Ch2	Alldro Amcangyfrifedig 31 Mawrth 2020 gor/(tan) wariant ar Ch2	Gor/ (Tan)wariant rhagdybiedig fel % o Gyfanswm y Gyllideb 2019/20	Alldro Amcangyfrifedig 31 Mawrth 2020 gor/(tan) wariant ar Ch1	Gor / (Tan) wariant 2018/19
	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	%	£'000	£'000
<u>Dysgu Gydol Oes</u>										
Cyllideb a Ddatganolir i Ysgolion	44,424	23,197	23,197	(0)	0.00%	44,424	0	0.00%	0	0
Addysg Ganolog	4,960	771	845	74	9.54%	5,140	180	3.63%	390	327
Diwylliant	1,218	522	568	46	8.87%	1,248	30	2.46%	(35)	(124)
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>	25,172	12,335	13,298	963	7.81%	26,386	1,214	4.82%	983	1,178
<u>Gwasanaethau Plant</u>	10,248	5,500	5,207	(293)	-5.32%	10,103	(145)	-1.41%	(22)	1,830
<u>Tai</u>	1,224	1,007	955	(52)	-5.18%	1,204	(20)	-1.63%	(20)	(304)
<u>Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo</u>										
Prifffyrdd	6,017	3,812	3,853	41	1.08%	5,930	(87)	-1.45%	(122)	(322)
Eiddo	853	358	365	7	1.95%	1,013	160	18.75%	125	35
Gwastraff	7,717	3,786	3,651	(136)	-3.59%	7,677	(40)	-0.52%	(35)	(328)
<u>Rheoleiddio a Datblygu Economaidd</u>										
Datblygu Economaidd	1,826	1,357	1,411	54	4.01%	1,864	38	2.08%	24	(107)
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	2,045	1,072	908	(165)	-15.35%	1,961	(84)	-4.11%	(49)	(121)

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol 2019/20	Cyllideb Hyd Yma Ch2 2019/20	Gwir Wariant a Gwariant wedi'i ymrwymo Ch2	Amrywiad Ch2 2019/20	Gwir Wariant a Gwariant wedi'i ymrwymo Ch2	Gwariant Amcangyfrifedig hyd at 31 Mawrth 2020 ar Ch2	Alldro Amcangyfrifedig 31 Mawrth 2020 gor/(tan) wariant ar Ch2	Gor/ (Tan)wariant rhagdybiedig fel % o Gyfanswm y Gyllideb 2019/20	Alldro Amcangyfrifedig 31 Mawrth 2020 gor/(tan) wariant ar Ch1	Gor / (Tan) wariant 2018/19
	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	%	£'000	£'000
<u>Trawsnewid</u>										
Adnoddau Dynol	1,262	699	753	54	7.66%	1,202	(60)	-4.75%	13	(54)
TGCh	2,396	1,261	1,515	254	20.13%	2,616	220	9.18%	140	135
Trawsnewid Corfforaethol	859	342	325	(17)	-4.86%	742	(117)	-13.63%	(56)	(183)
<u>Adnoddau</u>	3,050	1,640	1,467	(174)	-10.60%	2,869	(181)	-5.93%	(79)	(39)
<u>Busnes y Cyngor</u>	1,626	791	745	(46)	-5.84%	1,673	47	2.89%	55	(53)
<u>Costau Corfforaethol a Democrataidd</u>	3,352	1,236	1,393	157	12.74%	3,467	115	3.43%	(11)	(181)
<u>Rheolaeth Gorfforaethol</u>	629	314	288	(26)	-8.41%	569	(60)	-9.53%	(20)	2
<u>Effaith Amcangyfrifedig y Costau na ellir eu rheoli</u>						200	200		200	596
Cyfanswm Cyllidebau'r Gwasanaethau	118,880	60,001	60,743	742	1.24%	120,290	1,410	1.19%	1,481	2,287
Ardollau	3,528	3,528	3,528	(0)	0.00%	3,528	0	0.00%	0	0
Gostyngiadau Dewisol yn y Dreth	85	0	0	0	0.00%	96	11	12.69%	7	0
Cyllido Cyfalaf	7,129	989	946	(43)	-4.31%	7,079	(50)	-0.70%	0	(1,185)
Cronfeydd wrth gefn cyffredinol ac Eraill	861	861	499	(362)	-42.00%	861	0	0.00%	(66)	0
Cyfraniad y Gwasanaethau Cefnogaeth i'r CRT	(773)	0	0	0	0.00%	(773)	0	0.00%	0	(152)

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol 2019/20	Cyllideb Hyd Yma Ch2 2019/20	Gwir Wariant a Gwariant wedi'i ymrwymo Ch2	Amrywiad Ch2 2019/20	Gwir Wariant a Gwariant wedi'i ymrwymo Ch2	Gwariant Amcangyfrifedig hyd at 31 Mawrth 2020 ar Ch2	Alldro Amcangyfrifedig 31 Mawrth 2020 gor/(tan) wariant ar Ch2	Gor/ (Tan)wariant rhagdybiedig fel % o Gyfanswm y Gyllideb 2019/20	Alldro Amcangyfrifedig 31 Mawrth 2020 gor/(tan) wariant ar Ch1	Gor / (Tan) wariant 2018/19
	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	%	£'000	£'000
Budd-daliadau a Roddwyd	5,501	777	793	16	2.07%	5,882	381	6.92%	324	(48)
Cyfanswm Cyllid Corfforaethol	16,331	6,155	5,767	(388)	-6.31%	16,672	341	2.09%	265	(1,385)
Cyfanswm 2019/20	135,210	66,156	66,510	354	0.53%	136,962	1,751	1.30%	1,746	902
Cyllido										
Trethi Annomestig	(22,754)	(12,252)	(12,252)	0	0.00%	(22,754)	0	0.00%	0	0
Y Dreth Gyngor	(37,975)	0	0	0	0.00%	(37,612)	363	-0.96%	158	(269)
Premiwm y Dreth Gyngor	(1,444)	0	0	0	0.00%	(1,624)	(180)	12.43%	(304)	
Grant Cymorth Refeniw	(73,037)	(39,328)	(39,328)	0	0.00%	(73,037)	0	0.00%	0	0
Cyfanswm Cyllido 2019/20	(135,210)	(51,580)	(51,580)	0	0.00%	(135,027)	184	0.00%	(146)	(269)
Cyfanswm yr Alldro gan gynnwys effaith cyllido	0	14,576	14,930	354	2.43%	1,935	1,935	1.43%	1,600	633

CRYNODEB O SEFYLLFA ALLDRO Y CYLLIDBAU WRTH GEFN 2019/20

	Y Gyllideb Wreiddiol	Trosglwyddiadau	Y Gyllideb Ddiwygiedig hyd yma	Wedi ymrwymo hyd yma Ch2	Cyllidebau heb eu hymrwymo hyd yma	Gorwariant / (Tan)wariant Rhagdybiedig 2019/20
	£	£	£	£	£	£
Cronfeydd wrth gefn cyffredinol	399,350	13,480	412,830	113,620	299,210	-
Cyflog a Graddfeydd	400,000	(224,340)	175,660	113,243	62,417	-
Cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi	1,091,710	(819,180)	272,530	272,530	-	-
Cyfanswm y Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol ac Eraill	1,891,060	(1,030,040)	861,020	499,393	361,627	-

ADOLYGIAD O BROSIECTAU BUDDSODDI I ARBED 2019/20

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Swm a Glustnodwyd (cyfanswm – nid BI 1 yn unig) £	Cyfanswm Gwariant hyd at 31 Mawrth 2019 £	Balans ar 1 Ebrill 2019 £	Dyraniad ar gyfer 2019/20 £	Y Gwariant hyd yma 2019/20 £	Cyllideb Weddilliol 2019/20 £	Diweddariad ar y Prosiect
Adnoddau	System Rheoli Dogfennau Electronig ar gyfer Refeniw a Budd-daliadau	Datrysiaid sganio a llif gwaith ar gyfer Refeniw a Budd-daliadau	170,000	170,000	169,945	0	0	0	0	Mae'r prosiect wedi'i gwblhau'n llwyddiannus erbyn hyn, o fewn y gyllideb. Yn y pen draw, llwyddodd y prosiect i gyflawni'r ffactorau llwyddiant tyngedfennol - gan gefnogi'r angen am reoli dogfennau'n dda, gwella gwasanaeth i gwsmeriaid, lleihau gofynion storio, bodloni gofynion cyfreithiol, moderneiddio prosesau gweinyddol a gwneud data yn ased corfforaethol. Mae crynodeb o wersi a ddysgwyd o'r Prosiect EDMS ar ffurf rhestr wirio i'w chymryd i ystyriaeth wrth weithredu unrhyw brosiectau cysylltiedig â TG yn y dyfodol, yn enwedig ar gyfer y rhai hynny sy'n cynnwys trydydd parti wedi ei drafftio ar gyfer ei gymeradwyo gan y Bwrdd Prosiect Prosesau Busnes yn Hydref 2019.
TG	Mynegai Tir ac Eiddo Lleol (LLPG)	Gweithredu system LLPG ar draws y Cyngor	10,800	10,800	15,261	0	0	0	0	Cwblhawyd y prosiect yn 2017/18. Roedd gorwariant o £4.5k ar y prosiect, ac fe gyllidwyd hwnnw o refereniw.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Swm a Glustnodwyd (cyfanswm – nid BI 1 yn unig) £	Cyfanswm Gwariant hyd at 31 Mawrth 2019 £	Balans ar 1 Ebrill 2019 £	Dyraniad ar gyfer 2019/20 £	Y Gwariant hyd yma 2019/20 £	Cyllideb Weddilliol 2019/20 £	Diweddariad ar y Prosiect
TG / Trawsnewid	System Rheoli Perthnasau gyda'r Cwsmer (CRM)	Prynu a Gweithredu System CRM	255,000	255,000	102,712	152,288	152,288	52,156	100,132	Mae'r CRM bellach wedi hen ennill ei blwyf gyda dros 10,000 o gwsmeriaid wedi cofrestru ac 10,788 o geisiadau gwasanaeth ers Ionawr 2019. Mae TG yn gweithio gyda gwasanaethau o dan gyfarwyddyd y Bwrdd Trawsnewid Prosesau Busnes er mwyn anfon mwy o ffurflenni talu ar-lein a sicrhau eu bod ar gael drwy'r CRM er mwyn gwella prosesau, galluogi arbedion effeithlonrwydd a gwella profiadau cwsmeriaid. Mae yna hefyd botensial mawr ar gyfer gwella ffurflenni a phrosesau mewnol ac mae hwn yn rhywbeth a fydd yn cael ei ymchwilio iddo.
TG / Adnoddau	Porth Talu	Prynu a gweithredu porth talu a fydd yn golygu y gellir derbyn taliadau drwy'r Ap	27,000	27,000	13,417	13,583	13,583	-625	14,208	Mae'r Porth Talu yn gyflawn ac wedi'i lansio drwy wefan y Cyngor a'r porth Fy Nghyfrif. Mae nifer o ffurflenni Gwarchod y Cyhoedd wedi eu datblygu ac yn y broses o gael eu cyhoeddi mewn cydweithrediad â'r gwasanaeth a Refeniw. Bydd y porth talu symudol yn cael ei ddarparu ar gyfer ei brofi o fewn y bythefnos nesaf er mwyn galluogi taliadau drwy ApMôn.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Swm a Glustnodwyd (cyfanswm – nid BI 1 yn unig) £	Cyfanswm Gwariant hyd at 31 Mawrth 2019 £	Balans ar 1 Ebrill 2019 £	Dyraniad ar gyfer 2019/20 £	Y Gwariant hyd yma 2019/20 £	Cyllideb Weddilliol 2019/20 £	Diweddariad ar y Prosiect
Rheoleiddio a Datblygiad Economaidd	Gwneud Systemau Cynllunio yn fwy Gwydn	Systemau Cynllunio newydd wedi'u hawtomeiddio	118,000	118,000	79,548	57,122	57,122	35,164	21,958	Aeth yr uwchraddiad i'r system swyddfa gefn Cynllunio yn fyw ym mis Tachwedd 2018 ac mae bellach yn fyw i ddefnyddwyr allanol. Mae gwaith ar yr agwedd Rheoli Adeiladau o'r o'r prosiect yn datblygu'n dda ac fe aeth yn fyw ym mis Gorffennaf 2019. Mae bellach angen diweddariad pellach o'r ERDMS er mwyn symleiddio'r broses ar gyfer golygiad a chyhoeddi dogfennau er mwyn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth GDPR newydd. Mae gwaith uwchraddio a phrofi, yn enwedig technoleg symudol ar gyfer ymweliadau safle, yn parhau. Mae swyddogaeth cofnodi amser staff wedi ei gynhyrchu fel rhywbeth ychwanegol i'r plattform digidol ARCUS ac mae bellach ar gael i'w ddefnyddio. Mae nifer sylweddol o ffeiliau cynllunio hanesyddol sydd dal angen eu digideiddio. Os oes balans yn parhau heb ei wario unwaith y bydd yr holl waith datblygu wedi'i gwblhau, argymhellir y dylid defnyddio hwn i gyllido'r gwaith o ddigideiddio ffeiliau hanesyddol. Byddai hyn o gymorth i wneud y defnydd mwyaf posibl o ddatblygiadau newydd.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Swm a Glustnodwyd (cyfanswm – nid BI 1 yn unig) £	Cyfanswm Gwariant hyd at 31 Mawrth 2019 £	Balans ar 1 Ebrill 2019 £	Dyraniad ar gyfer 2019/20 £	Y Gwariant hyd yma 2019/20 £	Cyllideb Weddilliol 2019/20 £	Diweddariad ar y Prosiect
Adnoddau	Gwella Systemau Casglu Incwm	Prynu a gweithredu system rheoli incwm newydd sy'n cysylltu gyda'r ffrydiau incwm presennol ac yn caniatáu dulliau newydd ar gyfer casglu incwm (AppMon ac ati) cysylltu i'r system rheoli arian	150,000	150,000	90,481	59,519	59,519	11,752	47,767	<p>Mae gan y prosiect y tasgau allweddol canlynol i'w cwblhau – cysoni incwm, gweithrediad yn cael ei ddal yn ôl tan bod y gwaith brys o symud serfwyr a diweddarau'r meddalwedd rheoli incwm yn cael ei gwblhau;</p> <ul style="list-style-type: none"> - E-ddychweliadau, gall hyn ond gael ei ddatblygu pan fydd y newidiadau i'r côd lejer wedi eu gwneud mewn perthynas â rheoli incwm, manyleb derfynol wedi ei hanfon i'r cwmni meddalwedd – trefn mewnfario DWP, meddalwedd i'w gosod - amgryptio dyfeisiau - trefn mewnfario Hamdden XN; - trefn mewnfario Porth Talu, wedi'i profi ar gyfer gwastraff, a bellach yn cael ei lansio gyda taliadau amrywiol yn y Safonau Masnach. Dal dim cynnydd ar ddefnyddio ApMôn i wneud taliadau OND cytunwyd y byddai'r gwaith o ail-frandio gwefan meddalwedd taliadau incwm bellach yn mynd yn fyw 6-12-19 - trefn mewnfario Cyfathrebiadau Ysgol, dibynnol ar weithredu newidiadau i godau lejer a chostau cysylltiedig ag integreiddio rheoli meddalwedd incwm.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Swm a Glustnodwyd (cyfanswm – nid BI 1 yn unig) £	Cyfanswm Gwariant hyd at 31 Mawrth 2019 £	Balans ar 1 Ebrill 2019 £	Dyraniad ar gyfer 2019/20 £	Y Gwariant hyd yma 2019/20 £	Cyllideb Weddilliol 2019/20 £	Diweddariad ar y Prosiect
										Ar ôl i gostau rheoli prosiect gael eu cynnwys, rhagwelir y bydd £7k ar ôl i gyllido costau annisgwyl ac integreiddo cyfathrebiadau ysgol. Dylid nodi na fydd y modiwl Galw Diogel (Call Secure) yn cael ei weithredu o dan y cais hwn ar hyn o bryd. Efallai y bydd yn rhaid i'r opsiwn yma neu'r dewis amgen gael ei ail ymweld ag ef os yw'r Awdurdod yn gwneud penderfyniad corfforaethol i gofnodi galwadau ffôn yn y dyfodol. Mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â PCIDSS ar hyn o bryd o ran cymryd taliadau â cherdyn pan fydd y cwsmer yn bresennol a phan nad ydynt. Ni all y gost o gyflwyno'r Modiwl Waled Capita bellach fynd yn ei flaen.
Dysgu Gydol Oes	Modern-eiddio prosesau busnes a pherfformiad	Gweithredu'r modiwlau hynny o system Rheoli Gwybodaeth ONE nad ydynt yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd	67,000	67,000	75,526	3,000	3,000	1,921	1,079	Mae'r prosiect wedi cael ei gwblhau, gyda'r rhandal olaf i gael ei dalu yn 2019/20. Cafodd y gorwariant o £11.5k ei gyllido o gyllideb Buddsoddi i Arbed yr Oriol.
Dysgu Gydol Oes	Moderneiddio Busnes	Gwefan i'r Oriol	20,000	20,000	0	8,474	8,474	0	8,474	Mae'r prosiect wedi'i ohirio hyd nes y bydd systemau eraill y mae mwy o frys amdanynt yn y prosiectau buddsoddi i arbed wedi cael eu gweithredu.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Swm a Glustnodwyd (cyfanswm – nid BI 1 yn unig) £	Cyfanswm Gwariant hyd at 31 Mawrth 2019 £	Balans ar 1 Ebrill 2019 £	Dyraniad ar gyfer 2019/20 £	Y Gwariant hyd yma 2019/20 £	Cyllideb Weddilliol 2019/20 £	Diweddariad ar y Prosiect
Trawsnewid TG	Digidol yn Gyntaf / Digidol yn Awtomatig	Cyflogi Swyddog Digidol Arweiniol a Dadansoddwr Gwasanaethau Digidol	£70,000 yn y flwyddyn gyntaf a £50,000 yn yr ail flwyddyn	120,000	0	120,000	70,000	0	70,000	Mae wedi profi'n anodd recriwtio i'r Swydd Dadansoddydd Gwasanaethau Digidol dros dro a'r Arweinydd Digidol yn Gyntaf dros dro ac mae'r ddwy swydd wedi cael eu hail-ysgrifennu er mwyn ceisio recriwtio pobl leol na fyddai efallai'n ymgeisio am y swydd fel arall. Mae dwy swydd Graddfa 5 – Technegydd Digidol dros dro wedi eu hysbysebu a'r dyddiad cau yw 25/10/19.
Gwarchod y Cyhoedd	Gwell Cysylltedd Digidol yn y Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd	Gweithredu system yn seiliedig ar y cwmwl i gofnodi ymweliadau archwilio. Mae'r feddalwedd yn ddatrysiaid Cymru gyfan sydd wedi cael ei chaffael drwy gytundeb fframwaith a gefnogir gan 19 o'r 22 gyngor yng Nghymru	£10,000 y flwyddyn am 4.5 mlynedd	45,000	0	45,000	10,000	0	10,000	Cydweithio parhaus â'r Tîm CRM Corfforaethol. Adnabod ffrydiau gwaith Gwerth /Cyfaint uchel er mwyn galluogi 'newid sianel' a gwella gallu perfformiad a phrofiad y cwsmer. Cyflymder y gwaith yn cael ei bennu gan y Bwrdd Trawsnewid sy'n cymeradwyo ac yn blaenoriaethu ffrydiau gwaith ar gyfer eu sgopio a'u gweithredu. Unwaith y bydd y prosiect hwn wedi'i gwblhau, y flaenoriaeth a'r nod yw profi'r farchnad gyda manyleb defnyddiwr wedi'i hadolygu a system feddalwedd sy'n integreiddio ac yn cyd-fynd â'r system CRM. Mae ffrydiau gwaith penodol yn mynd yn fyw ym mis Tachwedd a disgwylir y gyfran nesaf ym mis Ionawr.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Swm a Glustnodwyd (cyfanswm – nid BI 1 yn unig) £	Cyfanswm Gwariant hyd at 31 Mawrth 2019 £	Balans ar 1 Ebrill 2019 £	Dyranid ar gyfer 2019/20 £	Y Gwariant hyd yma 2019/20 £	Cyllideb Weddilliol 2019/20 £	Diweddariad ar y Prosiect
										Ni fydd unrhyw brofion marchnad ar gyfer system newydd yn dechrau tan y bydd yr holl waith CRM wedi'i gwblhau, felly, gwneir cais i gario £45k drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf.
Cyfanswm				982,800	546,889	458,986	373,986	100,367	273,619	

ADOLYGIAD O ARBEDION EFFEITHLONRWYDD 2019/20

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Arbedion Cyllidebol 2019/20 £'000	Gellir eu cyflawni yn 2019/20 £'000	Posibilrwydd na ellir eu cyflawni yn 2019/20 £'000	Sylwadau
Dysgu Gydol Oes	967	908	59	<p>Cynigiwyd £50k fel arbedion effeithlonrwydd drwy adolygu'r ddarpariaeth o wasanaethau integreiddio ar gyfer defnydd mwy effeithlon o adnoddau. Nid yw wedi'i adnabod hyd yma sut bydd yr arbediad yn cael ei gyflawni yn ystod, 2019/20, sy'n golygu ei bod yn bosibl y bydd y cynnig hwn yn tangyflawni.</p> <p>Cafodd cais o £15k ei gyflwyno i leihau grantiau celfyddydau. Bydd yr arbediad hwn £9k yn fyr o gael ei gyflawni yn llawn yn 2019/20. Gellir cyflawni £5k pellach yn ystod 2020/21. Mae angen ymgynghoriad pellach ar y £4k diwethaf sydd i'w gyflawni.</p> <p>Mae'r holl gynigion arbedion eraill sy'n dod i £1,082k un ai eisoes wedi eu sicrhau yn llawn neu maent ar y trywydd cywir i gael eu cyflawni'n llawn yn ystod 2019/20.</p>
Rheoleiddio a Datblygiad Economaidd	171	171	0	Mae'r holl gynigion arbedion sy'n dod i £171k un ai eisoes wedi eu sicrhau yn llawn neu rhagwelir eu bod ar y trywydd cywir i gael eu cyflawni'n llawn yn ystod 2019/20.
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo	600	545	55	<p>Gwnaed cynnig arbedion o £10k ar gyfer trosglwyddo'r cyfrifoldeb am gyfleusterau cyhoeddus i gymunedau. Mae perchnogaeth 2 Gyfleuster Cyhoeddus ym Menllech wedi eu trosglwyddo i'r cyngor tref o Ebrill 2019 ymlaen, fodd bynnag, cafwyd costau untro fel rhan o'r trosglwyddiad gyda hynny'n golygu nad oedd modd cyflawni'r targed yn ystod y flwyddyn ariannol hon.</p> <p>Cynigiwyd arbediad o £20k drwy leihau costau adeiladau a chostau cynnal a chadw yn dilyn cael gwarded ar adeilad Neuadd y Sir. Mae'r tîm RBDM wedi symud i'r Ganolfan Fusnes yn ddiweddar, fodd bynnag, ni fydd yr arbedion yn cael eu cyflawni yn 2019/20 o ganlyniad i filiau gwasanaeth nad oedd modd eu rhagweld.</p> <p>Mae'r gallu i gyflawni'r arbedion effeithlonrwydd o £25k sy'n gysylltiedig â rhoi'r gorau i ddefnyddio Safecote yn anhysbys ar hyn o bryd a bydd yn parhau i fod yn anhysbys hyd nes y gwelir beth fydd y tywydd yn ystod misoedd y gaeaf.</p> <p>Mae'r holl gynigion arbedion eraill sy'n dod i £545k un ai eisoes wedi eu sicrhau yn llawn neu maent ar y trywydd cywir i gael eu cwblhau yn llawn yn ystod 2019/20.</p>

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Arbedion Cyllidebol 2019/20 £'000	Gellir eu cyflawni yn 2019/20 £'000	Posiblirwydd na ellir eu cyflawni yn 2019/20 £'000	Sylwadau
Gwasanaethau Oedolion	586	310	276	<p>Cynigiwyd Arbedion Effeithlonrwydd gwerth £195k drwy leihau'r galw am leoliadau preswyl a nyrsio, drwy'r defnydd o Hafan Cefni, lleihau'r galw am wasanaethau gofal cartref a thrwy reoli'r galw am fyw â chymorth. Fodd bynnag, mae arwyddion cynnar yn dangos fod y galw yn parhau i gynyddu. Canlyniad hyn yw bod potensial na fydd modd cyflawni'r targed hwn. Bydd gwaith pellach yn cael ei wneud ar yr holl feysydd penodol yr effeithir arnynt er mwyn ymchwilio i'r rhesymau am y cynnydd presennol mewn galw.</p> <p>Yn dilyn cau Plas Penlan, cynigwyd £70k fel arbedion blwyddyn lawn. Mae hyn yn annhebygol o gael ei gyflawni gan fod y galw yn parhau i gynyddu ar gyfer darpariaeth amgen e.e. Gofal Cartref.</p> <p>Cynigiwyd £11k o arbedion effeithlonrwydd drwy allanoli mwy o becynnau gofal cartref i'r darparwyr preifat. Mae gwaith ar y gweill i ystyried y modd y gellir gwella effeithlonrwydd y gwasanaeth heb leihau niferoedd staff. Ystyried a fedrir sicrhau arbedion yn rhywle arall ai peidio.</p> <p>Mae'r holl arbedion eraill sy'n dod i £310k un ai eisoes wedi eu sicrhau yn llawn neu mee ant ar hgwelir eu bod ar y llwybr cywir i gael eu cyflawni'n llawn yn ystod 2019/20.</p>
Tai	54	54	0	Arbediad effeithlonrwydd wedi ei gyflawni'n llawn.
Trawsnewid	43	37.8	5.2	<p>Gwnaed cynnig am arbediad o £20k drwy leihau'r gyllideb 'Denu Talent'. Bu gorwariant ar y gyllideb 'Denu Talent' yn ystod y flwyddyn ariannol hon gan i'r cynllun barhau i redeg yr haf hwn, fodd bynnag, mae arbedion wedi eu gwneud yn rhywle arall o fewn y gyllideb AD er mwyn sicrhau y bydd y targed arbedion yn parhau i gael ei gyflawni.</p> <p>O'r £19.5k o arbedion effeithlonrwydd arfaethedig drwy ddiddymu llinellau ffôn nad ydynt yn cael eu defnyddio, mae gwerth £14.3k wedi eu hadnabod. Gobeithir y bydd y £5.2k sy'n weddill yn bosibl drwy ddatgysylltiadau mwy diweddar ond bydd angen gwneud gwaith pellach i gadarnhau hyn. Bydd y gwasanaeth yn parhau i chwilio am arbedion ychwanegol a/neu gwella effeithlonrwydd y gwasanaeth mewn manau eraill.</p> <p>Mae arbedion eraill o £3.5k ar y trywydd cywir i gael eu cyflawni'n llawn 2019/20.</p>
Corfforaethol	110	110	0	Holl arbedion effeithlonrwydd ar y trywydd cywir i gael eu cyflawni'n llawn 2019/20.
Adnoddau	30	30	0	Holl arbedion effeithlonrwydd ar y trywydd cywir i gael eu cyflawni'n llawn 2019/20.
Cyfanswm	2,561	2,166	395	

COSTAU ASIANTAETH EBRILL I 30 MEDI 2019

Gwasanaeth	Swm £	Ffynhonnell Gyllido (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio heb ei defnyddio / Grant / Cyfraniadau Allanol)	Parhaol / Dros Dro	Rheswm dros y Gwasanaeth
Economaid ac Adfywio	6,479	Craidd	Dros dro	Cyflawni gofynion arolygiadau hylendid bwyd
	6,479			
Ysgolion	2,338	Craidd	Dros dro	Athrawon Llanw
	2,338			
Gwastraff	542	Cyllideb Graidd Benodol	Dros dro	Staff tymor byr – ddim ar gael drwy'r Matrics AD
	36,051	Cyllideb Graidd Benodol	Dros dro	Angen tasgau ychwanegol yn y tymor byr. Staff ddim ar gael drwy'r Matrics AD
	43,919	Cyllideb Graidd Benodol/Grant/Cyfraniad Allanol	Dros dro	Angen tasgau ychwanegol yn y tymor byr. Staff ddim ar gael drwy'r Matrics AD
	23,456	Cyllideb Graidd Benodol/Grant/Cyfraniad Allanol	Dros dro	Angen tasgau ychwanegol yn y tymor byr. Staff ddim ar gael drwy'r Matrics AD
	103,968			
Gwasanaethau Plant	68,401	Cyllideb Graidd/Cronfeydd Wrth Gefn Staff Asiantaeth	Dros dro	Llenwi swyddi gwag
	67,284	Cyllideb Graidd/Cronfeydd Wrth Gefn Staff Asiantaeth	Dros dro	Llenwi swyddi gwag
	921	Cyllideb Graidd/Cronfeydd Wrth Gefn Staff Asiantaeth	Dros dro	Llenwi swyddi gwag
	136,606			
Gwasanaethau Oedolion	10,409	Cyllideb Graidd	Dros dro	Llenwi swydd wag
	58,456	Cyllideb Graidd	Dros dro	Prosiect DOLS

Gwasanaeth	Swm £	Ffynhonnell Gyllido (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio heb ei defnyddio / Grant / Cyfraniadau Allanol)	Parhaol / Dros Dro	Rheswm dros y Gwasanaeth
	13,640	Cyllideb Graidd	Dros dro	Llenwi swydd wag
	82,505			
Trawsnewid	3,459	Cyllideb Staffio heb ei defnyddio	Dros dro	Llenwi swydd wag – wedi penodi iddi erbyn hyn.
	3,459			
Cyfanswm	335,355			

CRYNODEB O WARIANT AR YMGYNGHORWYR HYD AT 30 MEDI 2019

Crynodeb o'r Gwariant ar Ymgynghorwyr Ch1-2 yn ôl Gwasanaeth/Swyddogaeth			
Adran	Ch1 £	Ch2 £	Cyfanswm BHY £
Addysg Ganolog	8,950	31,375	40,325
Diwylliant	690	0	690
Economaidd ac Adfywio	58,760	67,764	126,523
Eiddo	0	0	0
Priffyrdd	423	18,054	18,477
Ysgolion	0	2,836	2,836
Gwastraff	54,582	53,516	108,098
Tai	0	0	0
Cyfrif Refeniw Tai (CRT)	8,500	13,877	22,377
Corfforaethol a Democrataidd	3,275	0	3,275
Gwasanaethau Oedolion	850	1,600	2,450
Gwasanaethau Plant	0	6,984	6,984
Trawsnewid	2,452	3,824	6,276
Busnes y Cyngor	3,996	27,619	31,614
Adnoddau	16,424	6,300	22,724
Cyfanswm	158,901	233,749	392,650
Cyllidwyd gan:			
Cyllideb Graidd	55,252	104,235	159,487
Grant	7,523	11,150	18,672
Cyfraniad Allanol	45,790	59,819	105,608
Arian wrth Gefn	50,337	58,546	108,882
Cyfanswm	158,901	233,749	392,650

CRYNODEB O GOSTAU YMGYNGHORWYR CHWARTER 2 2019/20

	Swm £	Categori – Rheswm dros benodi			Ffynhonnell Gyllido	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		Parhaus er mwyn darparu sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol ar eu cyfer	Maint y Gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Untro		
Cyf Ch1 Ebrill – Mehefin	158,901					
Addysg Ganolog	5,379			✓	Craidd	Adolygiad Strategol a Gwerthusiad Opsiynau 2019
	3,858			✓	Craidd	Drafftio Contract Gofal Plant
	1,225	✓			Craidd	3.5 diwrnod o waith o fewn y gwasanaeth ieuencid
	11,025	✓		✓	Craidd	Cymorth adrannol proffesiynol
	350			✓	Craidd	Mater Addysg OHO Ynys Môn
	3,865			✓	Wrth Gefn	Tir ger Ynys Lawd - trafod yr hawliadau adfeiliaid a chytuno ar setliad
	546			✓	Craidd	Cefnogaeth a chyngor ar y prosesau sydd ynghlwm â'r hawliad SAR
	326			✓	Craidd	Costau proffesiynol mewn cysylltiad â'r gwaith a gafodd ei ymgymryd ag ef – Perthnasau Gweithwyr
	4,801			✓	Craidd	15 Diwrnod o Ymchwilio – Cyf Achos O64A-19
Cyfanswm Addysg Ganolog	31,375					
Economaidd a Rheoleiddio	1,073	✓			Cyllid Allanol (PPA)	Cyngor mewn perthynas â Phrosiect Pŵer Niwclear Horizon, Wylfa Newydd
	37,551			✓	Cyllid Allanol (NDA)	Partneriaeth Gogledd Ynys Môn

	Swm £	Categori – Rheswm dros benodi			Ffynhonnell Gyllido	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		Parhaus er mwyn darparu sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol ar eu cyfer	Maint y Gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Untro		
	8,441			✓	Cyllid Allanol (PPA)	London Plan Expert Engagement a'r Prosiect Safleoeddd Bach
	3,698			✓	Cyllid Allanol (NDA)	Arolygon Ystlumod Mai 2019
	5,295			✓	Craidd	Rheolaeth Prosiect TGCh
	425			✓	Craidd	Uwchraddiad gwiriad iechyd
	182			✓	Craidd	Costau Rheoli Prosiect TGCh Rheoli Adeiladu 28/3/19 – 18/4/19
	540			✓	Craidd	Gwasanaethau Gwirio Strwythurol
	50			✓	Craidd	Gwasanaethau Proffesiynol, 19 Tan Capel
	30	✓			Craidd	Gwasanaethau Gwirio adroddiadau credyd
	10,479			✓	Wrth Gefn	Rhaglen Buddsoddi Cyfalaf 3 Blynedd ac Asesiad ADMau
Cyfanswm Economaidd a Rheoleiddio	67,764					
Priffyrdd	160			✓	Cyllideb Graidd	Hysbysiadau Cosb Benodol a gyflwynwyd
	2,080			✓	Cyllideb Graidd	Adolygiad gwasanaeth busnes CPE
	3,943			✓	Cyllideb Graidd	Ymgymryd ag arolwg SCRIM 2019/20
	648			✓	Grant	Ymweliad Safle - Mill Lane Biwmares
	3,595			✓	Cyllideb Graidd	Arolwg Traffig – Benllech, Ynys Môn
	200			✓	Grant	Delio â thrwydded er mwyn galluogi i arolygon mewnwithiol gael eu cynnal – arwyddo a dychwelyd trwyddedau
	7,428			✓	Grant	Gwasanaethau Proffesiynol YGC - sylwadau cynllunio LLFA Sir Fôn / Dyletswyddau CM SAB

	Swm £	Categori – Rheswm dros benodi			Ffynhonnell Gyllido	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		Parhaus er mwyn darparu sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol ar eu cyfer	Maint y Gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Untro		
Cyfanswm Priffyrdd	18,054					
Ysgolion	2,836			✓	Craidd	7 Diwrnod Ymchwilio – Milltiroedd/Treuliau – Ffi Weinyddol
Cyfanswm Ysgolion	2,836					
Gwastraff	2,000	✓		Gwaith Penodol	Arian wrth gefn wedi'i glustnodi	Cyngor cyfreithiol mewn perthynas â streic gweithwyr Biffa
	39,301	✓		Gwaith Penodol	Arian wrth gefn wedi'i glustnodi	Darpariaeth Cymorth Technegol Allanol mewn cysylltiad â Chaffael contract newydd
	195	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Duos Offtake
	1,793	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Cymorth technegol, Monitro Nwy Safle Tirlenwi ar sail Chwarterol
	183	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Asesiad Risg Tân
	4,388	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Gwaith Adfer Sêl Tirlenwi
	5,056	✓		Gwaith Penodol	Cyfraniad Allanol	Monitro ac asesu risg erisol Bio galwedigaethol Penhesgyn
	600	✓		Gwaith Penodol	Cyfraniad Allanol	Gwaith ymgynghorol - PAS 100 wedi'i wneud ym Mhenhesgyn
Cyfanswm Gwastraff	53,516					
CRT	13,877			✓	Cyllideb Graidd Benodol	Symud Serfwr 2008 i 2016 – Gwasanaethau Technegol
Cyfanswm CRT	13,877					

	Swm £	Categori – Rheswm dros benodi			Ffynhonnell Gyllido	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		Parhaus er mwyn darparu sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol ar eu cyfer	Maint y Gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Untro		
Gwasanaethau Oedolion	1,600			Untro	Cyllideb Graidd	Archwiliad o ffeiliau achos mewn paratoad ar gyfer archwiliad CIW
Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion	1,600					
Gwasanaethau Plant	3,120			Untro	Cyllideb Graidd	Asesiad Ffurflen F
	3,864			Untro	Cyllideb Graidd	Asesiad Ffurflen F
Cyfanswm Gwasanaethau Plant	6,984					
Trawsnewid	950			✓	Cyllideb Graidd Benodol	Archwiliadau Latchways
	2,874	✓			Grant	Asesydd – Gweithwyr Cymdeithasol dan Hyfforddiant
Cyfanswm Trawsnewid	3,824					
Busnes y Cyngor	27,619			✓	Cyllideb staffio heb ei defnyddio	Gweithiwr ar gyfer absenoldeb staff dros dro
Cyfanswm Busnes y Cyngor	27,619					
Adnoddau	3,400			✓	Cyfraniad Allanol	Anfoneb Terfynol Gwaith Ymgynghori Model FM – AALI Cymru
	2,900			✓	Arian wrth gefn buddsoddi i arbed	Rheoli Prosiect TGCh
Cyfanswm Adnoddau	6,300					

	Swm £	Categori – Rheswm dros benodi			Ffynhonnell Gyllido	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		Parhaus er mwyn darparu sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol ar eu cyfer	Maint y Gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Untro		
Cyfanswm Ch2 – Gorff i Medi	233,749					
Cyfanswm Cronnus – Ebrill - Medi	392,650					